

بگرن و ریگا نه دن له ولاتیكدا كه له ژیر دهسه لات و پارێزگاری خویان دایه، دوژمنانی ئازادی و دیموکراسی و مافه کانی نه ته وهی کورد دهست بده نه کاری دوژمنانه و سهروهه ری خاکی هه ری می کوردستان و سه رانسه ری عیراق پی شیل بکه ن.

ج: له به ره و ژوور چوونی و شیا ری سیاسی و نه ته وهی له نیو خه لکی به شه جوړاو جوړه کانی کوردستان دا خوشحاله و هیواداره ئه زموونی باشووری کوردستان بیته نمونه یه ک بو چاره سه ری مه سه له ی کورد له به شه کانی دیکه ش. کۆنگره ئاواته خوازه ده وله تانی حاکم به سه ر کوردستاندا له ئه زموونی عیراق په ند وه بگرن و به گرتنه به ری سیاسه تیکی واقیعبینانه و دیموکراتیزه کردنی ولات هم مافه دیموکراتیکه کانی خه لکی ئه و ولاتانه دابین بکه ن و هم مافه نه ته وایه تی یه کانی گه لی کورد به ره سه می بناسن. به و ئاواته که خه لکی کوردستان جا ری کی دیکه له پی ناوی وه ده سه ته یانی مافو ئازادی یه کاند ناچار نه بن په نا بو دیفاعی چه کدارانه به رن و مه نتیق و ئه قلی سه لیم به سه ر پیوه ندیی به شه جوړاو جوړه کانی کوردستان و حکومه تانی فه رمان په وادا بو چاره سه ری ئاشتیخوازانه ی ئه و مه سه له ره و او ئینسانی یه حاکم بی.

۲- له سه ر ریگا چاره ی مه سه له ی کورد له ئیراندا:

کۆنگره ی چارده یه م به په ی ره وی له سیاسه تی ئوسوولی و هه میشه یی حیزبی دیموکرات باشترین ریگا بو چاره سه ری مه سه له ی کورد له ئیراندا له دیالوگی جیددی و ئاشتیخوازانهدا ده بی نی و پیکه یانی سیستمی کی فیدرالی بو چاره سه ری مه سه له ی نه ته وایه تی له ئیران و ری کخستنی پیوه ندیی نیوان نه ته وه جوړاو جوړه کانی پیکه یه ری چه شیمه تی ئه م ولاته سیستمی کی گونجاو بو به ری وه به ری ده زانی. ئه مه باشترین ریگایه که ده توانی هم مافو ئازادی یه کانی هه موو پیکهاته کانی ئه م ولاته دابین بکاو هم یه کپارچه یی خاکی ئیران له سه ر بناخه ی پیکه وه ژیا نی داخوازانه ی گه لانی ئه م ولاته بیاریزی.

کۆنگره له و باوه ره دایه که ئه گه ر ده سه لاتدارانی ئیران مل بو داخوازی ره وای نه ته وه بنده سه ته کانی ئه م ولاته رانه کی شنه ه قی بی ئه ملاو ئه ولای ئه و گه لانه یه هه موو شیوه یه کی ره وای خه بات بو گه یشتن به ئامانجه له میژینه کانیان بگرنه به رو، هه ر ده رفه تیك بو سه ر خستنی ئه و خه باته به ره ه قه بقۆزنه وه. کۆنگره ی چارده یه م هاوکاری و هاوخه باتیی هیزه نیشتمانی یه کانی سه رانسه ری ئیران بو گۆرینی ریژی می کۆماری ئیسلامی و سه قامگیرکردنی ئازادی و دیموکراسی به ته نیا ریگای دروست ده زانی و به تایبه تی له سه ر هاوخه باتیی هیزه نیشتمانی یه کانی سه ر به گه لانی زۆر لیکراوی ئیران له پی ناوی به ده سه ته یانی مافه نه ته وایه تی یه کانیاندا پی داده گری.

۳- لەسەر وەزعی ئۆپۆزىسيۆنى كورد:

پەرشو بلاویى ھیزەکانى ئۆپۆزىسيۆنى كورد، لەكۆنەوه جیگای نارهزایى كۆمەلانى خەلكى كوردستان بوو. ئەم دواىيانە لەت لەتبوونى حیزبوو ریکخراوه كوردى یەكەانىشى ھاتۆتە سەر كە بەتایبەتى لەتبوونى حیزبى دیموکرات زەبریکى گەرەى لە كۆشكى ھیواو ھومیدی خەلك داوه و بەجیددى تووشى نیگەرانیو دلساردیى کردوون. نابى لە خۆمان بگۆرین كە ئەگەرچى ھەردوو لەتى حیزبى دیموکرات لە زۆربەى بوارەکانى تیکۆشاندا لە جارمان چالاكترن، بەو حالە متمانە و ھومیدی خەلكى كوردستان بەم حیزبە (یان ئەم حیزبانە) كەمتر لە جارمانە. لەو پێوەندى یەدا ریبەراییەتى تازەى ھەلبژێراوى كۆنگرەى چارەدەییەم، لە سەرئیەتى:

أ- ھەرچى لە دەستى دى بۆ لیک نيزىكبوونەو ھى ھیزەکانى ئۆپۆزىسيۆنى كورد بە كارى بىنى و لە ھینانە گۆرى داخووزى وا كە پیک گەیشتنى حیزبوو ریکخراوه كوردستانى یەكان وەدرەنگ بخا بە تەواوى خۆ بپارێزى. بۆ پیکھاتنى ھاوپیەمانى یەك دەبى ھیچ ھیزىكى ناسراوى كوردستانى پەراویز نەخرى، مەگەر یەكێك، بۆخوى لەگەل بەرنامەى جیگای پەسندى زۆربەى ھیزەكان نەگونجى. ھەرۆھا ھیچ ھیزىكى نابى داواى ھیزموونى تاییبەتى بكا. پێوانە بۆ بالادەستى و گەرەتر بوونى ریکخراویكى كوردستانى، تەنیا كارو تیکۆشان و حوزوروى زیاتر لە مەیدانى تیکۆشان دایە و دواتریش سندووقەکانى دەنگدان بریار دەدەن كە ھەر حیزبىك چ جیگە و پیکە یەكى لە كۆمەلای كوردەوارى دا ھەیە.

ب - لە پێوەندى لەگەل ھاوسەنگەرانی پێشووماندا حیزبى دیموکراتى كوردستان دەبى ھەروا سیاسەتیکى نەرم و مەنتىقىو بەرپرسانەى ھەبى. نابى ھیچ دەرفەتیک بۆ بەرقەراریبوونى پێوەندى یەكى سالم و دۆستانە و ھاوکاریى دووقولى لەگەل یان لە دەست بدا. ھەر لەو كاتەدا ھەر وەخت دەرەتانی یەكگرتنەو ھى ئەو دوولایەنە بە پى پرنسیبى جیگای پەسندى ھەردوولا پیک بى، حیزبى دیموکراتى كوردستان نابى ھیچ دوو دلایەكى، لەو كارە خەلك پەسندەدا ھەبى.

۴- لەسەر مەملانەى كۆمارى ئىسلامى و كۆمەلگای نێونەتەوہی:

كۆنگرەى چارەدەییەم بە سەرئىچ و بايەخەو دەروانىتە ئەو راستى یە كە كۆمارى ئىسلامى بە ھوى:

أ- سەر كوتى ئازادىخووزان و ھیزە دیموکرات و پێشكەوتووەکانى نێو خوى ولات،

ب - سەر كوت و لە ژیر فشارنانى پیکھاتە نەتەوہی یەكان و پەپرەوانى ئایین و مەزھەبە جیاوازەكان،

ج - پشتیوانى لە دەستەو تاقمە تیرۆرىستى یەكان و ناردنى تیرۆرىزم بۆ دەرەو ھى ولات،

د- ھەولى دەست راگەشتن بە چەكى ئەتۆمى و ھاوکاری نەکردنى راستبێژانە لەگەل ئازانسى نێونەتەوہى وزەى

ئەتۆمى و ریکخراوى نەتەوہ یەكگرتووەكان،

ھ - دژایەتى كردنى رەوتى ئاشتى و ئازاوه ساز كردن لە ولاتانى ناوچەى رۆژھەلاتى نێو ھەراست و جیھانى ئىسلام،

كەوتۆتە، بەر بەرەكانى یەكى مەترسیدار لەگەل بیروپراى گشتى نێوخوو دەرەو ھى ولات و كۆمەلگای نێونەتەوہی،

بەر بەرەكانى یەك كە دوور نیه ئێزان لەگەل رووبەروو بوونەو ھەكى مالمۆیرانكەر بەرەو روو بكا.

لەو پێوەندییەدا کۆنگرە ھەموو سیاسەتە دژی گەلی یەکانی کۆماری ئیسلامی بە زیانی گەلانی ئێران و ئاشتی و ئازادی لە ناوچەدا دەزانی و مەحکومیان دەکا، و ھەر لەو کاتەدا حیزبی دیموکرات، خۆی لە بەرھە ئاشتی و ئازادی و دیموکراسی لە نیو خۆی ئێران و ناوچە و جیھاندا دەبینی. کۆنگرە پشتیوانی لەو ھەولانە دەکا کە بۆ پیشگیری لە بەرنامە ئەتۆمی یەکانی کۆماری ئیسلامی لە ئارا دان و ھیوادارە ریگا بەو رێژیمە نەدری ئێران و ناوچە کەمان تووشی شەڕ و قەیران و مەرگ و مائۆیرانی بکا.

۵- لە سەر ئالوگۆرەکانی رۆژھەلاتی نیوھەراست:

کۆنگرە ی چارەبەھەمی حیزبی دیموکراتی کوردستان بەخۆشحالی دەروانییەتە ئەو پیشکەوتنە کە لە بارە ی کیشە ی نیوان دەولەتی ئیسرائیل و فەلەستینی یەکاندا، پێک ھاتووە ھەلۆیستی ئەم دوا یی یە سەرۆک بووش سەرکۆماری ولاتە یە کگرتووھەکانی ئەمریکا دەربارە ی پێویستی پیکھینانی دەولەتی فەلەستین و چارەسەری ئەو گروگرتفە لەسەر بناخە ی بریاری ۲۰۲۲ ی شوو پای ئەمنییەتی ریکخراوی نەتەوہ یە کگرتووھەکان بە ھەلۆیستیکی بەرپرسانە و ئازایانە دەزانی.

حیزبی دیموکراتی کوردستان توندپەوی لە ھەر دوو بەرھە ی ئیسرائیلی و فەلەستینی دا بە کۆسپی سەر ریگای ئاشتی یەکی بەردەوام دەزانی و، ئارەزووی کۆتایی پیکھینانی دەکا. لە روانگە ی حیزبی دیموکراتەوہ ھەم میللەتی ئیسرائیل، مافی بی ئەملو ئەولایەتی لە چوارچێوہ ی سنوورەکانی خۆی دا ئەمنییەتی تەواوی ھەبێ و ھەم فەلەستینی - یەکان ھەقیانە ببنە خاوەنی دەولەتی نیشتمانی خۆیان و لەگەڵ دەولەتی ئیسرائیل لە ئاشتی و تەبایی دا بژین.

بە باوہری حیزبی دیموکراتی کوردستان چارەسەری کیشە ی نیوان ئیسرائیل و فەلەستینی یەکان و لەوہش زیاتر چارەسەر کردنی ناکوکی یەکانی نیوان ئیسرائیل و ولاتانی عەرەبی، دەتوانی، کۆمەکیگ بە چارەسەری مەسەلە ی کوردیش بی. چونکە لەمیژ ساڵە مەسەلە ی کورد لە رۆژھەلاتی نیوھەراست دا بە ھەموو گرنگی و بایەخی خۆیەوہ کەوتۆتە بەر سیبەری مەسەلە ی فەلەستین و لەلایەن کۆمەلگای جیھانی و ناوہندەکانی بریارەوہ بایەخی شیاوی خۆی پی ئەدراوہ. ھەر بۆیە کۆنگرە ئاواتەخوازە ھەردوو لایەنی ئیسرائیلی و فەلەستینی، پیش بە ئازاوەگێری توندپەوہکان بگرن و فەزایەکی پیک بینن کە تا کۆتایی سالێ ۲۰۰۸ - میژوو یە کە سەرۆک کۆماری ئەمریکا جۆرج بووش بۆ چارەسەری یە کجاری کیشەکە ی دیاری کردوہ - دنیا شاھیدی دامەزانی دوو دەولەتی دۆست و دراوسی ئیسرائیلی و فەلەستینی لەم ناوچە گرنگە ی جیھان دا بی.

۶- لە سەر تیرۆریزم و بن ئازۆیی ئیسلامی:

کۆنگرە ی چارەبەھەمی حیزبی دیموکراتی کوردستان لە درێژە ی سیاسەتی ئوسوولی و پیشکەوتنەوہ ی حیزبدا، تیرۆریزم لە ھەموو شکلەکانی دا، بە دەولەتی و نادەولەتی و ئاشکرا و نھینی و تەواوی جۆراوجۆری یەکانیەوہ بە دەستی ھەرکەسو دژی ھەرکەسو لە ھەر کوێ ئەم جیھانە بی بە دیاردە یەکی دژی ئینسانی دەزانی و، بەتوندی مەحکومی

دهكا. لهو بارهيهوه حيزبى ديموكراتى كوردستان خوئى له بهرهى ولاتان و هيزهكانى دژه تيروردا دهبينى و ئامادهيه بهپى تواناو دهرهتانى خوئى بو له ريشه دهرهينانى ئه و ديارده دزيوه هاوكارى بكا.

هر له و پيوهنديه دا كونگره بن ئازويى ئيسلامى كه ئىستا، بهكاربردنى چهكى تيرورى وهك گرنگترين ئامراز بو بهره و پيشبردنى ويستهكانى ههلبژاردوه و له راستى دا تيروريزمى كردوته بهشيك له پيناسهه كه سايهتتى خوئى بهمهحكوم دهزانى. به باوهرى حيزبى ديموكراتى كوردستان هه موو بىرو باوه پركى ئايينى و يهك له گرنگترينيان ئيسلام جيگاي ريژه و له سهر دهوله تان و دهسه لاتبه دهستانه كه بوارى بهكارهينانى ريوره سمى ئايينى بو په يره وانى هه موو ئايينه كان بره خسيئن و حورمه تيان بپاريزن. به لام ههر له و كاته دا باوه پرى وايه كه بناژويى له ههر فكهرو فهلسه فه يهك، به تايبه تى له فكهرى ئايينى دا حورمه تى فهلسه فه كه ده شكينى و زيانى پى ده گه يه نى. لي ره دا ئه ركى زانايانى پيشكه و تووى ئايينى يه كه په يره وانى خوئيان له جياوازى نيوان ئيسلام و بن ئازويى ئيسلامى تى بگه يه نن و موسولمانانى به بىرو باوه پ له كه و تنه دواى توند ره وانى ئيسلامى بگي پرنه وه.

۷- له سهر دابه شبوونى نيوونه ته وه يى سامان:

كونگره ي چارده يه مى حيزبى ديموكراتى كوردستان و پراى خو شحالى له پيشكه و تنى ئابوورى جيهانى و چوونه سه رى راده ي داها ت و سامانى گشتى له به شيكى زورى ولاتانى جيهان دا، نيگه رانى خوئى له سيستمى نادا دپه روه رانه ي دابه ش كردنى سامان و فره وانتر بوونه وه ي مه ودا ي ده وله مه ندى و هه ژارى له جيهان دا راده گه يه نى. ديارده يه كى دزيوه كه له حاليك دا له هيندى ولات روژانه بابى سه دان ميليون دولار بهرما و فرى ده دري ته زبلدانه كان، له هيندى ولاتى ديكه روژانه سه دان كه س راست و ره وان له برسان ده مرن.

برسيه تى و نه دارى له به شيكى زورى ولاتان دا بوونه سهرچا وه ي زور ديارده ي مه تر سى دارى وهك: هه ژارى فرههنگى، نه خو ينده وارى، نه خو شى جورا و جو رو دزى و جه رده يى و له شفروشى و بازرگانى به ئينسان و نه دنامه كانى له شه وه، كه ئه مه و پراى ئه وه ي په له يه كى شه رمه به دا و ينى مرؤقا يه تى يه وه مه تر سى بلا بوونه وه ي شو ينه واره كانى، هه ره شه له ولاتانى به خته وه رو پيشكه و تووش ده كا. زياده رو يى نيه ئه گه ر بگوترى ديارده ي دووبه ش بوونى جيهان به ولاتانى شىمال و جنوب يان ده وله مه ندى هه ژار مه تر سى بو سه ر ئاشتى جيهانى ش هه يه و، هه رنه بى يه كيك له هو يه كانى تيرورو تيروريزميشه.

بو يه كونگره ئا واته خوازه ري كخراوى نه ته وه يه كگرتو وه كان و ولاتانى پيشكه و تووى جيهان به بايه خه وه سه رنج بده نه ئه و ديارده يه و به دانى بپاريكى كارساز ريگاي كو مه گ به پيشكه و تنى ئابوورى ولاتانى نه دارو كه م داها ت ته خت بكه ن و ئه و مه ودا زوره ي نيوان ژيان و گو زه رانى مرؤقه كان كه م و كه متر بكه نه وه.

۸- دەرپاره‌ی هیندی گروگرفتی نیوخوی ولات:

کۆنگره‌ی چارده‌یه‌می حیزبی دیموکراتی کوردستان له‌سه‌ر ئه‌و باوه‌رپه‌یه‌ که بئجگه‌ له‌ کیشه‌ی قوولی سیاسی که گهلانی ئیران و ده‌سه‌لاتی فه‌رمانپه‌وای لیك دابپوه، هیندی گروگرفتی زۆر گرنگی دیکه‌ هه‌ن که هه‌ م مه‌ودای نیوان ده‌سه‌لاتی سیاسی و کۆمه‌ل زیاتر قوول ده‌که‌نه‌وه‌و، هه‌م هه‌رپه‌شه‌ له‌ دواروژی خه‌لکی ئیران و پپوه‌ندی نیوان نه‌ته‌وه‌ جو‌راوجۆره‌کانی پیکه‌ینه‌ری هه‌شیمه‌تی ئه‌م ولاته‌ ده‌که‌ن. گرنگترینی ئه‌م گروگرفتانه‌ له‌ روانگه‌ی کۆنگره‌وه‌ ئه‌مانه‌ن:

ئه‌لف: کیشه‌ی کولتوری:

وه‌کوو زۆرجار گو‌تراوه‌ ئیران، ولاتیکی فره‌نه‌ته‌وه‌یه‌. وه‌ختیکیش ولات فره‌نه‌ته‌وه‌ بوو، سروشتی‌یه‌ که فره‌ کولتوریشه‌. له‌ حالیک دا ده‌سه‌لاتی کۆماری ئیسلامی حاشا له‌ فره‌ کولتوریی ئیران ده‌کاو ریژیک بۆ کولتوری نه‌ته‌وه‌کانی ئیران دانانی. به‌ره‌سمی نه‌ناسینی بوونی نه‌ته‌وه‌ی جو‌راوجۆر حاشا له‌ بوونی زمان و کولتوری جو‌راوجۆریشی له‌گه‌ل دایه‌و به‌م جۆره‌ هه‌ولی یه‌که‌ده‌ست کردنی کۆمه‌لی ئیران که زیانی گه‌وره‌ی له‌ هاوپپوه‌ندی پیکه‌اته‌کانی کۆمه‌لگای ئیران داوه‌ هه‌روا دی و زیاتر ریشه‌ داده‌کوئی و نه‌هادینه‌ ده‌بی.

کۆنگره‌ هه‌ولی یه‌ک کولتور کردنی کۆمه‌لی ئیران و حاشا له‌بوونی نه‌ته‌وه‌ی جو‌راوجۆر و کولتوری جو‌راوجۆر له‌لایه‌ن ریژی می ئیسلامی‌یه‌وه‌ مه‌حکوم ده‌کاو، داوا له‌ گهلانی ئیران و پیکه‌اته‌ کولتوری و فره‌ه‌نگی‌یه‌کانی ئیران ده‌کا ریزه‌کانیان پتر یه‌ک به‌خه‌ن و خه‌باتی خۆیان بۆ به‌ره‌سمی ناسرانی که‌سایه‌تی نه‌ته‌وه‌یی و جو‌راوجۆری‌یه‌ فره‌ه‌نگی و کولتوری‌یه‌کانی کۆمه‌لی ئیران گه‌رم و گو‌پتر بکه‌ن.

مافی هه‌موو پیکه‌اته‌ نه‌ته‌وه‌یی‌یه‌کانی دانیشتوی هه‌ر ولاتیکه‌ که فره‌ه‌نگ و کولتوری خۆیان به‌ ئازادی په‌ره‌ پپه‌ده‌ن و له‌ راستی دا وه‌ختیک ده‌کرئ بۆ ولاتانیکی فره‌نه‌ته‌وه‌ی وه‌ک ئیران قسه‌ له‌ کولتوری ولات بکری که ئه‌و کولتوره‌ ئاکامی به‌ره‌سمی ناسرانی کولتوری هه‌موو نه‌ته‌وه‌کان و پیکه‌ینه‌یانه‌ی ده‌ره‌تانی گه‌شه‌سەندن بۆ هه‌مووان و کارتیک کردنی هه‌موو کولتوره‌کان بی.

ب: هیندی دیارده‌ی جیگای نیگه‌رانی:

له‌ ئیرانی ئیستادا هیندی دیارده‌ی دزیوی کۆمه‌لایه‌تی سه‌ریان هه‌ل داوه‌و له‌ په‌ره‌گرتن دان که به‌ توندی هه‌رپه‌شه‌ له‌ دواروژی ئه‌م ولاته‌ ده‌که‌ن. راکردنی لاوان بۆ ده‌ره‌وه‌ی ولات له‌ ئاکامی بوونی کیشه‌ی جو‌راوجۆر به‌ تایبه‌ت نه‌بوونی ئاسوی په‌روه‌رده‌و پیکه‌یشتن دا، بلاوبوونه‌وه‌ی سه‌رسوپه‌ینه‌ری که‌ره‌سه‌ هۆشبه‌ره‌کان، بلاوبوونه‌وه‌ی نه‌خۆشی‌یه‌ ده‌روونی‌یه‌کان، دابه‌زینی ته‌مه‌نی ئالوده‌ بوون به‌ که‌ره‌سه‌ هۆشبه‌ره‌کان، دیارده‌ی له‌به‌ریه‌ک ترازانی شیرازه‌ی بنه‌ماله‌ و زۆربوونی ته‌لاق و قه‌تلی نامووسی، دواروژیکی پرپه‌ترسی له‌ پیش چاوی کۆمه‌لی ئیران زه‌ق ده‌کاته‌وه‌. باش

دەزانين كە دەسەلاتى فەرمانپەرەوا نەك ھەر بەرامبەر بەو دياردە دزىوانە خۆى بە بەرپرس نازانى، بەلكوو زۆر جار راستەوخۆ يان ناراستەوخۆ پەرەشيان پىدەدا.

بە باوەپى كۆنگرە ئەركى بژاردەكانى كۆمەلە كە وپراى وشيارکردنەوھى خەلك لە مەترسىيەكانى ئەو دياردانەو ھاندانىان بۆ بزوتنەوھى ئىعترازى، تىبكۆشن بە دروست كردنى رىكخراوھكانى كۆمەلگای مەدەنى چەندى بۆيان دەكرى بەرەرهكانى لەگەل ھەموو ئەو دياردە دزىوانە بكەن و وشيارى چارەنووسى قوربانىيەكانيان بن. لەسەر حيزبە سياسىيەكان و يەك لەوان حيزبى ديموكراتى كوردستانيشە كە بە پىي توانا، بەرەرهكانىي ھەموو ئەو دياردانە بكەن و بە كارى فەرھەنگى و بە وشيارکردنەوھى كۆمەلانى خەلك بۆ بنپركردنيان ھەول بەن.